

Proud title sponsor

An Chomhairle um Oideachas
Gaeltachta & Gaelscolaíochta

Fáinne 4a: Meas

1. Meas ort Féin

“Tá bua againn ar fad, cuireadh ar an domhan seo muid agus bhí cúis leis seo, ní bheidh ár leithéid arís ann.” - Marie Forleo

Scríobh do chuid freagraí ar na ceistanna seo a leanas:

Cad a dhéanann duine uathúil díot? Cén chaoi ar mhaith leat go gcuimhneodh daoine ort? Cén teideal ba mhaith leat a bheith ar do bheathaisnéis?

2. Meas ar Dhaoine eile

“Déan iarracht tuiscint a fháil ar dtús, sula lorgaíonn tú tuiscint daoine eile ort.” – Stephen R. Covey

Críochnaigh na habairtí seo:

Chun bheith i mo chara níos fearr is féidir liom... Chun bheith i mo chomhimreoir/pháirtí ranga níos fearr is féidir liom... Chun bheith i mo dheartháir/dheirfiúr/chol ceathrair níos fearr is féidir liom... Chun bheith i mo bhall teaghlaigh níos fearr is féidir liom...

Pléigh

- Cén difear atá ann idir bheith deas agus a bheith cineálta?
- Is féidir lenár bhfreagairtí tionchar a imirt ar dhaoine eile. Ár súile a chasadh, osna a ligean, ár lámha a chur trasna ar a chéile – is féidir leis na rudaí seo cur isteach ar dhaoine eile. Céard iad freagairtí eile a chuireann isteach ar dhaoine?
- Ar scoil, coinneigh súil amach do scoláirí agus múinteoirí a bhíonn cairdiúil. Céard iad na freagairtí cairdiúla a thug tusa faoi deara?

Machnamh ar Bhulaíocht ar Líne:

- Measann 77% de dhéagóirí nach bhfuil siad chomh fíor nó barántúil ar líne is a bhíonn siad san fhíorshaol. Cén chaoi a mbíonn tusa difriúil ar líne? Déan liosta de roinnt de na cúiseanna a ritheann leat.
- Céard iad na héifeachtaí a bhíonn ag na meáin shóisialta ar mheabhairshláinte agus féinmhuinín daoine óga, dar leat?
- Céard iad na buntáistí a bhainfeadh le fás aníos gan na meáin shóisialta? Céard iad na míbhuntáistí a bhainfeadh leis seo?

3. Meas sa Spórt

“Tá de chumhacht ag an spórt an domhan a athrú” – Nelson Mandela

Pléigh: An féidir leis an spórt an domhan a athrú, meas tú? Cén fáth? Conas?

4. Cothrom na Féinne sa Spórt

Déan machnamh ar na físeáin le Goldie Sayer, Rob Heffernan agus Becky Scott. Conas a mhothófá dá ndéanfadh duine caimiléireacht chun bonn Oilimpeach a sciobadh uait? Céard a cheap tú de fhreagairtí na lúthchleasaithe? Ar chuir rud ar bith ionadh ort?

5. Meas ar an Timpeallacht

Plé Ranga: Céard is inbhuanaitheacht ann? Conas is féidir le do scoilse cur leis an inbhuanaitheacht agus lena meas ar an timpeallacht? (Cruthaigh liosta don seomra ranga.)

Plé agus Ceisteanna Ranga

I ngrúpaí beaga, léigí faoi thograí éagsúla de chuid Choiste Idirnáisiúnta na gCluichí Oilimpeacha a chuireann leis an inbhuanaitheacht ag na Cluichí Oilimpeacha.

Roinnigí torthaí suimiúla leis an rang.

- www.olympic.org/sustainability
- [Inbhuanaitheacht i dTóiceo](#)
- [Plás Sráidbhaile](#)
- [Cás-staidéar - Rio de Janeiro](#)
- [Páras - Togra Freagrach](#)

An Chomhairle um Oideachas
Gaeltacha & Gaelscolaíochta

Fáinne 4b: Comhionannas

Comhionannas

Ceisteanna agus Plé Ranga:

- Céard iad roinnt de na constaicí fisiciúla agus sóisialta a dtugann daoine aghaidh orthu?
- Céard is féidir leat a dhéanamh chun cabhrú le duine a bhfuil air/uirthi tabhairt faoi chonstaicí?

Parailimpeacha

I ngrúpaí beaga, déanaigí plé ar conas a mhothaigh sibh maidir leis an dá fhéiseán éagsúla ar fhéach sibh orthu.

- Céard a chuir ionadh ortsa?
- Céard a cheapann tú de na lipéid “Sárlaochra” agus “Speisialta”?

Mná sa Spórt

Pléigh:

- An bhfuil na deiseanna céanna ar fáil sa spórt do mhná is atá d’fhir?
- An leor an aidhm atá ann clúdach na meán ar spórt na mban a ardú 20%?

Claonadh Gnéis

Pléigh:

- Céard is féidir a dhéanamh a ligfidh do bhaill den phobal LADTA+ i do scoilse mothú go bhfuil siad sábháilte?

Cúinsí Socheacnamaíocha

Pléigh:

- Céard iad roinnt bealaí ar féidir linn deiseanna spóirt a chur ar fáil do níos mó daoine?

Agóidí agus Gníomhaíochas

Pléigh:

Pléigh leis an rang cé acu ar cheart nó nár cheart agóidí a cheadú ag na Cluichí Oilimpeacha, dar leat. Déan cur síos ar agóid a cheapann tú ba chóir a cheadú ag na Cluichí Oilimpeacha agus mínigh cén fáth. An féidir leat smaoineamh ar chúis nár cheart agóidí a cheadú? Cén fáth?

Déan an Quizlet nó meaitseáil na focail thíos leis na sainmhínithe:

Déan an Quizlet

Miocrachasán

Daoine a bhíonn ag fulaingt de bharr claontacht chiníoch nó eitneach nó claonadh cultúrtha laistigh den tsochaí toisc gur baill de ghrúpaí áirithe iad, beag beann ar a mbuanna aonair. Eascaíonn an míbhuntáiste sóisialta as cúinsí nach bhfuil aon smacht acu orthu.

Faoi Mhíbhuntáiste Sóisialta

Tagraíonn sé seo do bhuntáistí sóisialta, sochair nó méid gradaim/measa a bhíonn ar dhuine de bharr gur cuid de ghrúpaí féiniúlachta sóisialta áirithe iad.

Pribhléid

Na maslaí, ionsaithe nó an dímheas laethúil, bídis beartaithe nó neamhbheartaithe, a chuireann teachtaireachtaí naimhdeacha, dímheasúla nó diúltacha in iúl do dhaoine spriocdhírithe. Bíonn an t-iompar bunaithe ar na daoine a bheith mar chuid de ghrúpa imeallaithe agus air seo amháin.

Ciníochas

Duine éigin ar cuireadh iallach air/uirthi teitheadh as a t(h)ír mar gheall ar ghéarleanúint, ar chogadh nó ar fhoréigean.

Lucht Iarrtha Tearmainn

Duine a d'fhág a t(h)ír dhúchais mar dhídeanaí polaitíochta agus atá ag lorg tearmainn i dtír eile (iad siúd ag fanacht le bheith ina ndídeanaithe).

Dídeanaí

Córas buntáistí agus míbhuntáistí bunaithe ar chine an duine, rud atá ina thógán sóisialta. Is iomaí foirm atá aige seo, córasach, institiúideach, cultúrtha, idirphearsanta/duine aonair, faoi cheilt agus follasach.